

Što nam je činiti?

Riječ protiv obeshrabrenosti

Ante Škember

U Knjizi brojeva govori se o krizi koja je zahvatila narod na putu kroz Sinajsku pustinju te o Mojsijevoj obeshrabrenosti. U takvim trenucima Bog ga potiče da uzme pomoćnike s kojima će lakše voditi narod. Mojsije izabire sedamdesetoricu glavara obitelji, a Bog im daje svoga Duha i poslanje (usp. Br 11, 16-25). Pozivu da se saberu u Šatoru sastanka dvojica se nisu odazvala nego su ostali u taboru (usp. Br 11, 26). Bog poštuje Mojsijev izbor, čak i one koji nisu došli, pa i njima daje svoga Duha te oni počinju prorokovati. Jošua, koji je vjeran Mojsiju, traži od svoga gospodara da im to zabrani jer se plaši da će time umanjiti Mojsijev autoritet, a neizravno i njegov (usp. Br 11, 28). Isusovi učenici još su radikalniji. Čim su vidjeli jednoga kako u Isusovo ime izgoni zloduhe, oni mu zabranjuju jer, rekoše: »Ne ide s nama.« Događaj se zbio nakon Isusova izbora Dvanaestorice. Oni su svjesni svoga izabranja te smatraju da jedini imaju pravo na Učitelja. Burno reagiraju kad su se i drugi usudili činiti znamenja u njegovo ime. S druge strane, Mojsije i Isus nisu zabrinuti. Naprotiv, raduju se. Svjesni su da ih poslanje nadilazi pa je potrebno puno suradnika. Ne misle da sve moraju učiniti sami. Mojsije s nadom uzvikuje: »Oh, kad bi sav narod Gospodnji postao prorok! Kad bi Gospodin na njih izlio svoga Duha!« (Br 11, 29b-30). Isus ide još dalje, tvrdeći: »Tko nije protiv nas, za nas je« (Mk 9, 40). Na taj nam način poručuju da se na putu dobra ne smijemo zatvoriti ni u kakve okvire i ostati sami, nego se otvoriti prema drugima.

U drugima ne treba gledati suparnike, nego suradnike. Ne moraju se nazivati kršćanima, ali svi koji žive ideale koje nam je Krist ostavio – kao što su solidarnost, bratstvo, mir i pravda – »s nama su« na putu izgradnje Božjega kraljevstva i znak su Božje dobrote. Isus je poučavao da se po plodovima razaznaju stabla. Crkva je, vjerna Kristovu nauku, na Drugomu vatikanskom koncilu ustvrdila:

»Oni koji bez krivnje ne poznaju Kristovo evanđelje i njegovu Crkvu, a ipak iskreno traže Boga i pod utjecajem milosti nastoje njegovu volju, koju su spoznali u glasu savjesti, djelom izvršiti, mogu postići vječno spasenje« (*Lumen gentium*, 14).

No, jednako tako nas je upozorila da mi svojim življenjem možemo otkrivati Božje lice ljudima, ali ga i sakrivati.

Kao što izvan kršćanske zajednice može biti dobrih plodova, tako i unutar Crkve može biti loših. Pripadnost kršćanstvu ne nosi sama po sebi dobre plodove. Upravo zato Isus govori o potrebi »odsijecanja ruku i nogu« te o »kopanju očiju« (usp. Mt 18, 8-9). To su znakovi onoga što opažamo, činimo i kamo idemo. Jasno je da ne preporuča sakaćenje osoba, nego naglašava da se prema kršćanskoj zajednici i svakom pojedinom vjerniku treba odnositi kao prema stablu, uklanjajući iz svoje sredine i svoga ponašanja sve ono što ne donosi dobar plod.

Ako smo slika Božja i do nas moraju dopirati vapaji ugroženih.

»Evo: plaća kosaca vaših njiva – koju im uskratiste – više i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospoda nad Vojskama«, kliče apostol Jakov (Jak 5, 4). Koliko je danas neisplaćenih plaća!? Ove bi riječi, čini se, trebalo čitati svake nedjelje, osobito na velike blagdane i prigodom blagoslova sakralnih prostora kada dolaze i oni koji su dali velikodušne milodare te sjede u prvim redovima, a radnici im mjesecima nisu primili plaće ili su mizerne, ako ih primaju. Na kraju sveti Jakov vrlo slikovito govori o društvenoj dimenziji privatnoga vlasništva. Svako bogatstvo mora pridonositi i općem dobru. Ako imamo neko blago, Bog nam ga je povjerio na upravu. Ono je sredstvo, a ne cilj. Govoreći o zahrđalu zlatu i srebru, on osuđuje gomilanje blaga i sljepoću za nevolje bližnjih. Blago trune, haljine izjedaju moljci, a zlato i srebro hrđa. Jedino ono dobro koje učinimo drugima i kojim usrećimo druge, blago je koje ni moljac ni hrđa ne nagriza i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu (usp. Mt 6, 19). To je put do neba!

Što nam je, dakle, činiti protiv obeshrabrenosti, misleći ne iz *dokse*, fenomenološki, već misleći ontološki. Tu će nam Benedikt XVI. pomoći:

»Samo od Boga dolazi prava revolucija, odlučujuća preobrazba svijeta. U netom završenome stoljeću doživjeli smo revolucije čiji je zajednički program bio ne čekati više Božji zahvat, nego sudbinu svijeta posve uzeti u svoje ruke. I vidjeli smo da se pritom kao apsolutna mjera uzimalo uvijek ljudsko i ograničeno gledište. Apsolutiziranje onoga što nije apsolutno nego relativno zove se totalitarizam. Čovjeka ne oslobađa, nego mu uzima njegovo dostojanstvo i porobljuje ga. Svijet ne spašavaju ideologije, nego samo okretanje živome Bogu koji je naš Stvoritelj, jamac naše slobode, jamac onoga što je uistinu dobro i istinito. Prava se revolucija sastoji samo u bespridržajnu okretanju Bogu koji je mjera onoga što je pravedno i istodobno je vječna ljubav. A što bi nas moglo spasiti osim ljubavi?«¹

No vratimo se odnosu Boga i Mojsija. Bog s Mojsijem govori na sasvim osobit način. Kasnije sveti pisac to i precizira: »Iz usta u usta njemu ja govorim, očevidnošću, a ne zagonetkama, i lik Gospodinov on smije gledati« (Br 12, 8). Na Mojsiju je počivao osobiti *duh*, koji mu je dopuštao primanje od Gospodi-

¹ BENEDIKT XVI., *Božja revolucija*, Split, Verbum, 2005, 75-76.

nova božanstva, a nešto od toga duha Bog sada daje sedamdesetorici. Jošuina primjedba (usp. Br 11, 28), kojom želi zabraniti prorokovanje dvojici starješina koji su se našli izvan Šatora, među narodom, dobro je ukorijenjena u staro shvaćanje svetosti. Bog koji je svet, izdvojen, ne može se miješati s profanim, svjetovnim, pa tako ni njegovi službenici ne mogu svoju službu obavljati među običnim narodom. Mojsijeva reakcija pokazuje da Bog ne želi biti zatvoren u svoj hram, poput bogova okolnih naroda, nego će biti prisutan u narodu. Želja da bi »čitav narod Gospodnji postao prorok« (Br 11, 29) bit će trajna čežnja u Starom zavjetu.

Nije li ta trajna starozavjetna čežnja i dan danas aktualna?